

ABSALON

PROFESSIONS-
HØJSKOLEN
ABSALON

Et diskussionsoplæg med dialogkort fra
forskningsprojektet

Muligheder og barrierer i samarbejde om børn – når kontakt mellem professionelle og forældre er svært

Lene S. K. Schmidt,
Jimmy Krab og
Charlotte Jørgensen

Center for Pædagogik

Indhold

Om forskningsprojektet	3
Introduktion til dialogkort til professionelle	3
Anvendelse af dialogkort	4
Dialog kort 1. Samarbejde og kontakt mellem forældre og professionelle.	6
Dialogkort 2. Børns sociale trivsel	7
Dialog kort 3. Mobning og ekskluderende gruppedynamikker og samspil blandt forældre om børns fællesskaber	8
Dialog kort 4. Børns fællesskaber	9
Dialogkort 5. Sprogets betydning for børns deltagelse	10

Tak

En særlig tak de deltagende forældre og professionelle, som gav sig tid til interviews.

Tak til Mary Fonden for økonomisk støtte til projektet. Mary Fonden har ydet én forskningsbevilling til projektet i perioden 2020-2021, og Professionshøjskolen Absalon har også medfinansieret projektet. Professionshøjskolen Absalon er den part, der når frem til projektets forskningsresultater og designer og udfører projektets undersøgelse.

Denne udgivelse er en del af projektets formidlingsmaterialer. For selve projektets forskningsrapport gå til:

www.ucviden.dk/da/projects/muligheder-og-barrierer-i-samarbejde-om-børn

Januar 2022

ISBN Nr. 978-87-92717-78-8

Om forskningsprojektet

Forskningsprojektet: Muligheder og barrierer i samarbejde om børn - når kontakt mellem professionelle og forældre er svært undersøger: Hvilke muligheder og barrierer er der for at etablere et samarbejde, som forældre og professionelle oplever er til gavn for børnenes sociale trivsel? Hvordan skabes et samarbejde, når forældre og professionelle er udfordret i at få og opretholde kontakt med hinanden om børns sociale trivsel?

Rapportens fokus er forældres og professionelles kontakt og samarbejde om, hvordan børn har det i deres børneliv i skolen, hjemmet og/ daginstitutionen. Her er fokus især på, hvad der er på spil for forældre og professionelle, når der opstår noget svært rundt omkring børnene, og de ikke har det godt midlertidigt eller langvarigt.

Forskningsprojektet omfatter:

- Etnografisk inspirerede dybdeinterviews med et udvalg af forældre til børn der går i skole, børnehave og vuggestue
- Fokusgruppeinterviews med et udvalg af professionelle fra skolefeltet, dag-institutions feltet (0- 6 år), det socialfaglige og frivillige felt

Du kan finde den fulde forskningsrapport her;

www.ucviden.dk/da/projects/muligheder-og-barrierer-i-samarbejde-om-børn.

Her kan du også finde en formidlingspjece med sammenfatning af forskningsprojektets hovedresultater.

I rapporten kan du læse mere om teori, metoder og analyser. I selve rapporten kan du også finde analyser på baggrund af 10 interviews med forskellige forældre om deres familieliv og børns hverdagsliv i skole og daginstitution, når de har det svært.

Introduktion til dialogkort til professionelle

Det her er et diskussionsoplæg om muligheder og barrierer i samarbejder og kontakt mellem forældre og professionelle. Når professionelle fx oplever, at forældre

er svære at opnå kontakt til og få i tale, er det ofte gensidigt i den forstand, at forældrene også oplever det som vanskeligt at være i kontakt med skolen eller daginstitutionen.

Diskussionsoplægget er i form af dialogkort opbygget om temaerne:

1. Samarbejde og kontakt mellem forældre og professionelle
2. Børns sociale trivsel
3. Mobning og marginaliserende gruppedynamikker
4. Børns fællesskaber
5. Sprogets betydning for børns deltagelse

Dialogkortene kan fx bruges i daginstitutioner på en pædagogisk dag, i skoler på teammøder, i forvaltninger i tværgående vidensnetværk eller i det hele taget dér, hvor der er brug for at spørge og tale sammen på en anden måde, end ellers har rum og mulighed for.

Dialogkortene tager afsæt i at rejse spørgsmål, som retter sig mod at reflektere over mødet mellem familien, skolen og/ daginstitutionen samt de sociale dynamikker, der opstår i de sociale og institutionelle rammer, som omgiver og skabes i voksnes samspil om, hvordan børn har det.

Anvendelse af dialogkort

Dialogkortene kan deltagerne bruge til at sætte gang i en fælles udveksling af viden og perspektiver mellem professionelle indenfor skole og/ daginstitution og med deres samarbejdspartnere. Kortene er målrettet ledere, lærere, pædagoger og socialrådgivere tilknyttet daginstitution og skole, og de er primært udarbejdet set fra forældre perspektiver. Formålet med det er at få sat skub i en dialog om den værdi, som forældre perspektiver i professionelt arbejde kan tilføre til arbejdet. De kan også bruges i professionsbacheloruddannelserne til pædagog, lærer eller socialrådgiver.

Dialogkortene er lavet, så de kan omhandle den kontekst I arbejder eller studerer indenfor, og derfor står der vuggestue/børnehave/daginstitution/skole på kortene. Der er forskel på, om rammer og vilkår for om mødet med familien sker i en skole, børnehave eller vuggestue, omvendt er der også fundet, at forældrene til børn, der har det svært, oplever beslægtede problemstillinger på tværs af de sammenhænge.

Dialogkortene kan anvendes et par stykker sammen, i mindre grupper eller i plenum. Kortene er en hjælp til en dialogisk, videnskabsende og struktureret samtale

mellem deltagerne. Det kan fx give anledning til at få sat nye perspektiver på én på forhånd kendt problemstilling, give nye ideer ud fra de refleksioner der opstår, eller det kan vække til eftertanke og videre udforskning af muligheder for handlinger i egen praksis.

Deltagerne skiftes konkret til at læse hvert dialogkort op, som omfatter en case med en situationsbeskrivelse for hinanden og efterfølgende diskutere det første spørgsmål. Deltagerne kommer med deres perspektiv og erfaring på de rejste spørgsmål, og derpå følger en dialog med udgangspunkt heri. Deltagere aftaler hvor meget tid, der kan bruges på hvert kort eller udvælger sig et bestemt kort, og spørgsmål kan også rejses af deltagerne selv. Det er ikke vigtigt at blive enige om et svar. I kan holde en fælles opsamling, hvor I taler om, hvad I tager med fra viden udvekslingen og drøftelserne, og hvad næste skridt i jeres kontakt med forældre og børn er.

I kan inden eller efter I anvender kortene også orientere jer i den korte introduktion til forskningsprojektet, som yderligere udfolder tematikkerne som dialogkortene er udformet ud fra. Endelig kan I også læse dele af forskningsrapporten. Den første del af rapporten omfatter analyser af forældres oplevede samarbejder og processer omkring børn, hvor kontakten med daginstitutionen og skolen har været vanskelig for dem. Den anden del omfatter analyser af professionelles perspektiver på samarbejder med familier, som de selv eller andre har haft svært ved at opnå kontakt til.

Dialog kort 1. Samarbejde og kontakt mellem forældre og professionelle.

Pædagog/ lærer i skole / daginstitution:

Mads mor eller far ser læreren og/ pædagoger om morgen og ved aflevering i skolen og SFO/daginstitutionen. De udveksler ikke mange ord med pædagoger/ lærere, når de kommer, og de går hurtig igen. De kommer sjældent til forældrearrangementer. Det er som lærer/pædagog svært at få kontakt med forældrene til de samtaler, der holdes om hvert enkelt barn, og når de kommer, siger de ikke særlig meget. Forældrene bruger ikke forældre-intra til selv at kontakte skolen/daginstitutionen, men måske læser de det, der bliver skrevet derinde.

Socialfaglig medarbejder:

Mads forældre bor i socialt boligbyggeri, hvor der er opsøgende socialrådgivere. Mads mor, som har kontakt med socialrådgiveren i forhold til familiens økonomi fortæller i en sidebemærkning, at skolen/ daginstitutionen skriver en hel masse til dem og vil gerne have dem til at deltage i forskellige arrangementer. Hun synes det er svært at overskue i hverdagen. Både hendes mand og hun har et arbejde uden flekstid; Mads bliver afleveret kl. 6.30 og hentet igen kl. 16.30 eller kl. 17.00. Til forældre arrangementer skal man altid selv have noget med – en middagsret, kage eller andet. Hun har prøvet at blive spurgt af en anden mor om, hvorfor Mads er så længe i institutionen. De oplever ikke, de andre forældre taler med dem, når de er der. Efter det har hun ikke lyst til at være med til arrangementer. Og så er der samtalerne om Mads, som læreren/ pædagogen gerne vil have. Hvorfor skal de egentlig have dem? Inden hun kommer der, ved hun ikke, hvad samtalerne går ud på. Hun er også bekymret for, hvor det, hun fortæller, kommer hen. Når hun har været til møderne er hun stadig i tvivl om, hvad det er som bekymrer pædagogerne / lærerne. Og hun er i tvivl om, hun kan være ærlig om det pres hun synes, der skabes omkring deltagelse i forældrearrangementer.

Hvordan mon det er at være Mads mor?

Hvad ville jeres perspektiv være på dette?

Hvad ville I prøve at gøre?

Er det en problemstilling eller en lignende situation som er genkendelig i jeres praksis?

Dialogkort 2. Børns sociale trivsel

Pædagog/ lærer i skole / daginstitution:

Aishas mor er bekymret for, at hun om morgen og aften siger, hun ikke vil i skole/børnehave, eller som vuggestuebarn græder hun og bliver urolig, når de skal afsted. Om morgen har de mange konflikter, hun råber, sparker og vil ikke i tøjet. Mor er alene med Aisha og lillesøster, hun har selv været helbredsmæssigt udfordret. Hun har prøvet at sige højt til lærer/ pædagoger, at hun har brug for hjælp i hjemmet til at få hverdagen til at fungere. Hun spørger om møder og samtaler med skole/daginstitution, og det bliver også til netværksmøder "oppe på kommunen" med andre professionelle. Hun oplever ikke, det ændrer noget. Hun synes det bliver til en masse snak. De siger, hjælpen kommer snart, men hun kan ikke forstå, hvor den bliver af.

Socialfaglig medarbejder:

Der er lavet en underretning, pædagogen/ læreren har sagt til Aishas mor, det er en vej ind i kommunen til at få ressourcer til hende og børnene. Hun har ikke fortalt om underretningen til sin mor, fordi hun fortæller, at hun er fra en anden tid, hvor en underretning var alvorlig, og de ville blive bange for, om børnene kan blive taget fra dem. Hun siger, hun har valgt at tro på, at børnehaven/skolen fortæller, at underretningen er nødvendig for at kunne aktivere systemet til at kunne få den hjælp, hun spørger efter. Hun har ikke hørt noget siden underretningen. Det er et par mdr. siden. Hun tænker "konstant på det".

Hvordan mon det er at være Aishas mor?

Hvad ville jeres perspektiv være i denne situation?

Hvad ville I prøve at gøre?

Er det en problemstilling eller lignende situation som er genkendelig i jeres praksis?

Dialog kort 3. Mobbeprocesser og ekskluderende gruppedynamikker - samspil blandt forældre om børns fællesskaber

Ovre i børnehaven/skolen får Manjas mor og far at vide af hendes lærere/ pædagoger, at hun sparkes, slår og bider de andre børn. Moren og faren oplever, at lærere/ pædagoger fortæller det, fordi de skal løse det, men de er der jo ikke i skolen/børnehaven, så de ved ikke, hvad de kan stille op. De oplever ikke det samme hjemme. De bliver ked af, at de andre børn bliver bange fra Manja og trækker sig. Pædagoger/ lærere prøver, at Manja er sammen med 1 til 2 børn af gangen, og de fortæller, at det går bedre, når det er sådan. Men Manjas forældre oplever, at hun står mere og mere udenfor fællesskabet. Manja gør nogle gange noget, hun ikke har lyst til i forhold til andre børn (kalder dem øgenavne) – hun fortæller, at de andre børn siger, at det skal hun for at kunne være med. Nogle gange vil hun ikke have hendes jakke på, og hun fortæller, et andet barn Lisa i børnehaven/skolen siger, at alle dem med lyserøde jakker ikke kan være med. Hendes jakke er som den eneste lyserød. Manjas forældre prøver at tale med Lisas mor, som siger, at "Manja er ret voldsom" for de andre at være sammen med, men at hun vil tale med hendes datter.

Hvordan mon det er at være Manjas mor? Hvordan mon det er at være Lisas mor?

Hvad ville jeres perspektiv være på dette?

Hvad ville I prøve at gøre?

Er det en problemstilling eller en lignende situation som er genkendelig i jeres praksis?

Dialog kort 4. Børns fællesskaber

Theis har gået i vuggestue og børnehave i en daginstitution med basisplads. Da han skal starte i skole, spørger moren om en skoleudsættelse. Det tager lang tid at få, men han får det til sidst. Da han starter i skole et år senere får hun at vide, at "han er så god nu", så han skal starte på lige fod med alle andre børn. Hun er bekymret for, om de ser ham som "bedre end han er", og beder skole og fritidshjem om et møde. Hun fortæller, Theis har svært ved, hvis der sker pludselige skift i hans hverdag, og hun spørger, hvordan han kan blive en del af hverdagen med de andre på en god måde. Hun fortæller, at der er brug for, at han ved, hvilken voksen han kan gå til, når det "bliver for meget for ham". Da hun henter ham den første uge i fritidshjemmet, bliver hun mere og mere bekymret. Theis sidder i garderoben hver eftermiddag med ryggen ud mod gangen, når hun kommer. Hun kan se, der ikke er nok voksne til det, hun spørger om, og føler sig magteløs.

Hvordan mon det er at være Theis' mor? Hvad tænker I om det hun forsøger at gøre?

Hvad ville jeres perspektiv være i denne situation?

Hvad ville I prøve at gøre?

Er det en problemstilling eller en lignende situation som er genkendelig i jeres praksis?

Dialogkort 5. Sprogets betydning for børns deltagelse

Alex har talt tidligt. Han har et stort ordforråd om verden. Når det kommer til at fortælle, hvordan han har det, er det sværere. Hvis der er noget i en situation, som han ikke har det godt med, råber han af de andre voksne og børn. Nogle gange råber han "fucking", " luder", " spasser" og "invalid". De andre børn i børnehaven / i skolen trækker sig fra Alex, da de synes han kan blive for voldsom at være sammen med.

Hvis han græder, går han et sted hen, hvor der ikke er andre. Her har han lange monologer, hvor han fortsætter med at tale om, det, han finder, er svært med de andre. Hvis nogen forsøger at nærme sig, siger han højt: "Lad mig være".

Alex's forældre får tit beskeder fra lærerne / pædagogerne om, at Alex har haft 'udbrud' eller er løbet væk eller har gemt sig. De opfordres til, at snakke med ham om hans sprog og sige til ham, at han skal snakke med de voksne i stedet for at løbe væk eller gemme sig.

Alex's mor har talt med ham om hans sprog og synes, det er flovt at tale med læreren / pædagoger om de ting, han siger. Hun har samtidig svært ved at finde ud af, hvad der sker i børnehaven eller skolen, når han bliver vred eller ked af det, men hun synes, det er svært at snakke med lærerne / pædagogerne om det.

De prøver at lave legeaftaler med de andre forældre, men på det sidste har de andre forældre ofte sagt nej, eller ikke svaret på hendes beskeder.

Hvordan mon det er at være forældre til Alex?

Hvad ville jeres perspektiv være i denne situation?

Hvad ville I prøve at gøre?

Er det en problemstilling eller en lignende situation som er genkendelig i jeres praksis?

Kontakt

For flere informationer om forskningsprojektet kan projektleder Docent Lene S. K. Schmidt kontaktes: lesc@pha.dk

**AB
SAL
ON**

PROFESSIONS-
HØJSKOLEN
ABSALON